

Mødet den 16de Mai.

Herr Etatsraad *Eschricht* fremlagte en Beretning om sine fortsatte Undersøgelser af Echinokokkerne. I Oversigten over dette Selskabs Forhandlinger for 1853, Nr. 7, havde han opstillet den Paastand, at de Hydatider, der fremkalde den i Island endemiske Leversyge, ere Blæreorme, og deraf draget den Slutning, at denne for Islands Befolkning saa ødelæggende Sygdom hidrører fra udvendigtfra indtrængte Snyltedy. De dengang til hans Raådighed staaende islandske Hydatider havde i de fleste Tilfælde viist sig at være Echinokokblærer, men i eet at være samme Art Blæreorm, som den hos vore og Islændernes Faar saa almindeligt forekommende *Cysticercus tenuicollis*. Siden den Tid havde vor Kundskab saavel om Blæreormene i Almindelighed som om de nævnte to Arter i Særdeleshed vundet en ganske paafaldende Udvidelse, især ved Dr. *Küchenmeisters* og Prof. *Siebolds* Opdagelser, der hurtigt bekræftedes fra flere Sider, og med Hensyn til en anden Art (*Coenurus cerebralis*) navnlig ogsaa paa den herværende Veterinairskole ved Etatsr. *Eschricht* og Prof. *H. Bendz*. Det var nemlig blevet sat udenfor al Tvivl, at samtlige Blæreorme ikke ere andet end lavere Udviklingsformer af Bændelorme, hvis naturlige Levested er i ganske andre Dyrs Tarmrør, navnlig i Rovdyrs, medens Blæreormenes fortrinsviis er i de planteædende Dyrs Indvolde.

I Henseende til de islandske Hydatider var siden den Tid intet nyt Tilfælde blevet iagttaget, i hvilket de skulde have været Haleblæreorme (*Cysticercus tenuicollis*); i to Sendinger fra afdøde Landphysicus *Thorstenson* i Reikiavik, saavel som i tre andre fra nuværende Landphysicus dersteds, Dr. *Hjalteén*, havde de altid viist sig at være Echinokokblærer, som sædvan-

ligt med Blærer i Blærer, altsaa af den hos Mennesket sædvanlige Form, der af Dr. *Küchenmeister* er opstillet som *Echinococcus altricipariens*.

Foruden disse fra Island nedsendte Echinokokblærer havde Etatsr. *E.* endnu havt Leilighed til at undersøge lignende fra to paa det herværende almindelige Hospital afdøde Patienter, hvoraf det ene Tilfælde er beskrevet af Herr Candidat *Krabbe* i Prof. *Fengers* Hospitals-Meddelelser (2den Række, 1ste Bind, 1856, pag. 139-152), det andet velvilligen overladt Etats. *E.* til nærmere Undersøgelse af Herr Candidat *With*. I det *Krabbeske* Tilfælde var det en enkelt Blære af et Barnehoveds Størrelse, der sad i høire Lunge og kun indeholdt to smaa fritsvømmende Blærer, hvoraf den enes Vædske undersøgtes under Mikroskopet og fandtes at indeholde Echinokokker med indtrukne Hoveder, i det *Withske* fandtes tre Echinokokblærer i Hjernen, en stor Deel mindre i Milten og endnu flere ganske smaa i Hjertet. Det rigeste Udbytte til Echinokokkernes Undersøgelse havde imidlertid den ene af de *Thorstensonske* Sendinger fra en islandsk afdød Patient ydet, i hvis ene store Moderhydatide var fundet nogle og tredive mindre Hydatider, fra en Ærts til et Hönseægs Størrelse, alle med talrige Echinokokker. To andre Modersække vare fundne i Bækkenets Hule.

Etatsr. *E.* havde aabnet og undersøgt næsten samtlige disse Blærer og var derved kommen til følgende Resultater:

1) I hver Echinokokblære lader sig indenfor den bekjendte udvendige faste, af mange structurløse Lag dannede Hinde adskille en blød, af Celler sammensat Hinde, der maa betragtes som den egentlige Blæreorm, paa hvilken hiin udvendige er bleven afsat Lag for Lag. I enkelte Tilfælde kan det lykkes at faae denne indre, bløde Blære heelt adskilt; almindeligviis faaer man den dog kun ud sønderrevet eller i mange Smaastykker, i de mindre friske danner den en grumset Masse, hvoraf Echinokokkerne ere indhyllede.

2) I de forskjellige Blærer havde Echinokokkerne en meget forskjellig Udviklingsgrad, navnlig ogsaa i dem fra samme store Moderblære i det omtalte Thorstensonske Tilfælde; men i hver enkelt af de mindre Blærer (fra en Ærts til et Hønseægs Størrelse) havde de alle omtrent samme Udviklingsgrad.

3) De meest udviklede Echinokokker vare altid frie og havde de krogbesatte Hoveder dybt indtrukne, Sugeskæalene utydelige, netop som tidligere beskrevet i det Engelstedeske Tilfælde (Oversigt 1853).

4) De mindre udviklede fandtes hyppigen endnu fastsiddende ved en Stilk paa Haleenden, og paa dem var det krogbesatte Hoved med fire tydelige Sugeskæale næsten altid udkrænget. Ganske almindeligen vare flere (2—7 eller derover) fæstede tæt til hinanden.

5) I Blærer uden frie Echinokokker fandtes i mange Tilfælde den bløde, klare Hinde paa visse Strækninger temmelig tæt besat med fine Knopper, omtrent $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ Linie i Gjennemsnit, Mellemrummene imellem dem $\frac{1}{2}$ —1 Linie. Disse Knoppers Bygning og Indhold udfandtes i de givne Exemplarer, der alle havde ligget nogen Tid i Viinaand (de vare næsten alle fra hiint Thorstensonske Tilfælde), først efterat være stærkt pressede mellem to Glasplader. Man saa da, at de bestode af Celler, hvori 5, 7—9, ja indtil 22 spæde Echinokokker gjenkjendtes paa deres Krogkrandse, hvorhos det dog ikke vilde lykkes at kjende den Maade, hvorpaa de vare stillede eller fæstede. Udentviwl vare disse Knopper, som jeg vil tillade mig at betegne med Ordet *Reder*, ikke Andet end de af flere tidligere Iagttagere sete mindre »Blærer«, hvori Echinokokdannelsen gaar for sig.

6) I eet Tilfælde, nemlig i een af de tre Blærer fra Hjernen i det Withske Tilfælde, saaes den bløde Hinde at være besat, istedetfor med *Reder*, med langagtige Indkrængninger, omtrent $\frac{1}{4}$ Linie store, noget smallere ved deres Befæstelsessted. Af Echinokokker eller Echinokokkroge var i dem intet Spor at finde.

Af disse Iagttagelser, troer Etatsr. *E.*, maa sluttes, at Echinokokdannelsen skeer i Indkrængninger fra den bløde Hinde, d. v. s. fra selve Blæreormens Væg, og navnlig paa samme Maade, som det enkelte Tæniehoved i hvert af de blæreformede Fostre af Tænierne i Almindelighed, eller endnu bestemtere som hver Gruppe af Tæniehoveder paa en Coenurusblære. Forskjellen bliver indskrænket til, at medens en saadan fælles Indkrængningsblære hos Coenurus senere krænges ud og lader Hovederne komme frit frem paa dens Overflade, snøres disse Indkrængningsblærer fra Echinokokblæren sammen i Form af Reder, der omsider briste og lade Echinokokkerne udtømmes i den indre Vædske.

7) I intet Tilfælde saaes noget Spor til en blæreformet Udvidelse af en Echinokok, og Etatsr. *E.* holder sig for overbeviist om, at Alt, hvad der tidligere er antaget om en Echinokoks Forvandling til en Echinokok - frembringende Blære er urigtigt.

Saalænge man altsaa kun seer hen til den hos de planteædende Pattedyr almindelige Form af Echinokokblærer, vil den hele Dannelsesfremgang med Lethed kunne tydes i Overensstemmelse med den hos Coenurus. Spørgsmaalet bliver kun endnu, hvorledes den gjentagne Blæredannelse er at tyde hos *E. altricipariens*.

8) I een af Blærerne fra det Thorstensonske Tilfælde fandtes 6 ganske smaa Blærer, alle forsynede med en ydre Hinde liig den paa alle Echinokokblærer i Almindelighed, nemlig sammensat af flere structurløse Lag, — og i hver af disse Smaa-blærer, af en Ærts Størrelse, laae 5—6 fine, fuldtudviklede Echinokokker. Det maa være tilladt at antage disse Blærer af tredie Rang for Reder, der ikke ere brystne, men (liig den Blære af anden Rang, hvorfra de ere udkrængede) have udsvedt hiin characteristiske ydre Echinokokblærehinde.

Men Spørgsmaalet staaer da dog endnu ubesvaret, hvorledes hine mange Blærer af anden Rang (fra en Ærts til et

Hønsægs Størrelse) ere dannede i den store fælles Moderblære. I denne Henseende fortjener den iagttagelse vor Opmærksomhed, at meget almindelig paa Indsiden af Blærerne, saavel af første som paa dem af anden Rang, viste sig vorteformede Fremragninger af den udvendige structurløse Hinde. I nogle Tilfælde havde de antaget Form af et Blomkaalshoved, og undertiden var en indre Hule efterviislig i dem, beklædt med en Udkrængning fra den indre bløde Hinde. Man kommer derved til at spørge, om ikke den første Blæreyingel hos *E. altricipariens* maaskee fremkommer ved en simpel Afsnøring fra Moderblæren af, i hvilket Tilfælde denne Formerelse kun temmelig uegentlig vilde fortjene Navn af en Ammedannelse. Imidlertid bliver det saameget voveligere at antage denne Afsnøringsmaade for den normale, som den fortrinsviis er iagttaget paa Blærerne af anden Rang, hvis indre Blærer dog vistnok ere »Reder«, altsaa Indkrængninger fra den bløde Hinde. Maaskee lade begge Theorier sig forene, idet Rederne kun i visse Tilfælde, og navnlig for at blive til selvstændige Blærer, omfattes af foldede Indkrængninger fra den udvendige Hinde.

I Henseende til Echinokoksygdommens Hyppighed i Island venter Etatsr. *E.* nye iagttagelser fra flere Venner, navnlig af Lægestanden, i Landet selv. Foreløbig har han henledet deres Opmærksomhed paa Islændernes Forraadskamre af tørret Fisk, i hvilke maaskee Hunde (og Katte?) kunde udsaae deres med Tænieæg svangre Excrementer paa samme Maade, som Hyrdenhunden udsaaer sine paa Faarenes Græsgange, og Grunden, hvorfor denne Sygdom netop er saa hyppig i Island, fornemmelig beroe paa at Islænderne ofte spise de tørrede Fisk aldeles raae, uden derhos at iagttage den nødvendige Reenlighed.